

(/)

🏠 (/)

> Danmark - Historie og topografi ([https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/historie-og-topografi-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/historie-og-topografi-11-11-11)

11-11-11)

> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Dansk fagbevægelse - de første 100 år

← [Forrige artikel \(https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/historie-og-topografi-11-11-11/joedernes-kulturhistorie-i-provinsen\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/historie-og-topografi-11-11-11/joedernes-kulturhistorie-i-provinsen)

Dansk fagbevægelse - de første 100 år

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 179

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/historie-og-topografi-11-11-11/dansk-fagbevaegelse-de-foerste-100-aar)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/historie-og-topografi-11-11-11/dansk-fagbevaegelse-de-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/historie-og-topografi-11-11-11/dansk-fagbevaegelse-de-foerste-100-aar)

[foerste-100-aar](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/historie-og-topografi-11-11-11/dansk-fagbevaegelse-de-foerste-100-aar)) **t** (<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på

[https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/historie-og-topografi-11-11-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/historie-og-topografi-11-11-11/dansk-fagbevaegelse-de-foerste-100-aar)

[11/dansk-fagbevaegelse-de-foerste-100-aar](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/historie-og-topografi-11-11-11/dansk-fagbevaegelse-de-foerste-100-aar)) **in** (<http://www.linkedin.com/shareArticle?>

mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/historie-og-topografi-11-11-11/dansk-fagbevaegelse-de-foerste-100-aar&title=)

Knud Knudsen

**Dansk fagbevægelse – de første hundrede år.
Temaer & portrætter**

Knuths Forlag 2022. 399 sider. 260 kr.

Nye indfaldsvinkler på dansk fagbevægelses historie

Af Preben Etwil

I dag foreligger der rigtig mange gode faghistoriske bøger om dansk fagbevægelse – også af Knud Knudsen.

Denne bog fortjeneste er, at den med held forsøger at finde nye indgangsvinkler til at beskrive og analysere den danske fagbevægelses historie.

Det gøres ved at lave udvalgte nedslag omkring temaer som kampen eller samarbejdet mellem faglærte og ufaglærte. I den forbindelse er det interessant at se, at forholdet mellem de to grupper langt fra er idel lykke. De faglærte ønsker mest af alt at holde sig for sig selv i deres egne små egoistiske fagforeningscirkler. Det har gennem arbejderhistorien skabt meget nid og mange konflikter.

Bogen ser nærmere på dynamikken mellem strejker og lockouter. Hvor strejker hovedsagelig skal ses i lyset af, at de primært blev brugt til at forsvare arbejdernes rettigheder til at opnå et tåleligt liv, mens lockouter mest af alt var det våben, arbejdsgiverne brugte til at forringe arbejdernes levevilkår.

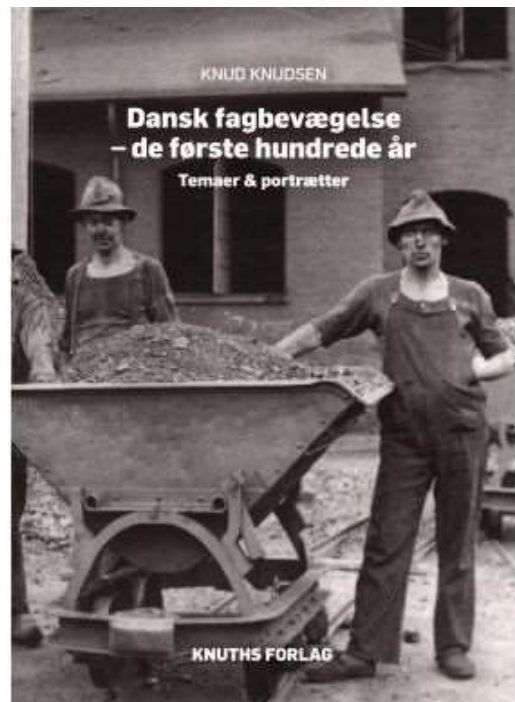
Bogen har stor fokus på kvindernes rolle i fagbevægelses historie. Både det at de i stigende grad trænger ind på arbejdsmarkedet, men i lige så høj grad, at de udgør en lavlønnede reservearmé, der groft udnyttes af arbejdsgiverne. Deres kamp for overhovedet at blive organiseret i en fagforening, hvilket både er en kamp mod mandefagforeningerne og arbejdsgiverne, bliver behandlet kompetent i flere kapitler. Det tjener ikke til de mandlige arbejderes fortjeneste.

Nødvendigheden af at samle fagbevægelsens mange små fagforeninger i nogle centrale og landsdækkende fællesorganisationer som værn mod arbejdsgivernes centralt organiserede lockouter, bliver flere steder i bogen behandlet på en indsigtfuld måde.

Det at bogens kapitler er samlet omkring specielt udvalgte temaer, gør, at der bliver plads til at sætte særlig fokus på forhold, der enten kan være underbelyst, eller som kan være svære eller diffuse at finde i andre fremstillinger. Det gælder fx kampen for overenskomster, forligsinstitutioner og et fagretligt system.

Nogle andre forhold, der er plads til bogen, er hvordan September- og Kanslergadeforligene udspillede sig, og hvordan de kom til at spille en endog meget vigtig rolle i eftertiden.

Kampen for den såkaldte "Normalarbejdsdag" er der også fundet plads til i bogen.

Og for de lidt mere nørdede arbejderhistorieinteresserede får man ved at læse bogen et godt indblik i den organiserede fagbevægelses kamp mod syndikalisterne. Kampen mod Tugthusloven, er der såmænd også fundet plads til i bogen.

Selv "flipproletarenes", dvs. butik og kontorarbejdernes, historie bliver der plads til i denne bog. Den er ellers rimelig overset i rigtig mange andre arbejderfremstillinger. For anmelderens eget vedkommende, var det, det kapitel som gav mest ny information til forståelsen af bredden af fagbevægelses historie.

Fagbevægelses historie efter 1945 er faktisk lidt tyndt dækket i bogen. Det er lidt ærgerligt, da det jo nok er den del, der har den største afsmitning på dagens fagbevægelse. Det skyldes sikkert, at forfatterens spidskompetence helt tydelig ligger i tiden før 1950. Se fx en tidligere udgivelse fra forfatterens hånd: Dansk fagbevægelses historie frem til 1950 - fra arbejdets perspektiv, 2011 (En bog der for øvrigt varmt kan anbefales til videre studier).

Bogen har reelt kun tre temaer, der behandler fagforeningsforhold efter 1945. Det handler om den såkaldte "socialisering" som Socialdemokratiet forgæves forsøgte at søsætte i deres genoprettelsespolitik efter befrielsen, i et forsøg på at stække den kommunistiske fremgang i fagbevægelsen.

Det andet tema efter 1945 handler om den rationaliseringsbølge, der ramte Danmark, og som endnu resulterede i, måske ikke splittelse, så stærke uoverensstemmelser i dansk fagbevægelse.

Sidste tema i bogen efter 1945 handler om storkonflikten i 1956.

Med disse ord kan bogen med god samvittighed anbefales alle, der interesserer sig for dansk arbejderhistorie. Der er dybest set ikke så meget nyt i den, men den er skrevet fagligt velfunderet, veloplagt og fremadgående, og bogens systematik i temakapitler gør den til en glimrende opslagsbog, som man kan vende tilbage til, hvis en hændelse eller et forløb i den store danske arbejderhistorie lige skal repeteres.

[Historie-online.dk, den 15. februar 2023]

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/historie-og-topografi-11-11-11/joedernes-kulturhistorie-i-provinsen>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

**TRAP DANMARK 17 TØNDER,
AABENRAA, SØNDERBORG**

(<https://www.historie-online.dk/boger/trap-danmark-17-toender-aabenraa-soenderborg>)

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/historie-og-topografi-11-11-11/danmarks-hoejtider-og-festdage>)

**DANMARKS HØJTIDER OG
FESTDAGE**